



**Protokół z III posiedzenia
Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty
im. Komisji Edukacji Narodowej
13 lutego 2025 r. godz.11:00
w siedzibie
Instytutu Badań Edukacyjnych – Państwowego Instytutu Badawczego
ul. Górczewska 8**

Członkowie Rady uczestniczący w posiedzeniu:

1. Przewodniczący - prof. dr hab. Zbigniew Marciniak
2. Pierwszy Wiceprzewodniczący - dr Tomasz Gajderowicz – IBE PIB
3. Druga Wiceprzewodnicząca - prof Inetta Nowosad - Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk (KNP PAN) - Członkini Rady
4. Elżbieta Strzemieczna – sekretarz Rady – IBE PIB
5. Józefa Bałachowicz - Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk (KNP PAN) - Członkini Obserwatorka Prac Rady
6. dr Karol Dudek-Różycki Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych - Członek Rady
7. Adam Dzumaga - Konfederacja Lewiatan - Członek Rady
8. dr Justyna Józefowicz - Ośrodek Rozwoju Edukacji - Członkini Obserwatorka Prac Rady
9. Mirosław Wojciech Kowalczyk - Rada Dyrektorów Szkół Podstawowych i Liceów Ogólnokształcących - Członek Rady
10. prof. Anna Beata Kwiatkowska - Rada ds. Informatyzacji Edukacji MEN - Członkini Rady
11. Adam Makowski - Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki - Członek Rady
12. dr hab. Barbara Marcinkowska - Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich - Członkini Rady
13. Monika Nowak - Centralna Komisja Egzaminacyjna - Członkini Rady
14. Dorota Obidniak - Związek Nauczycielstwa Polskiego - Członkini Rady
15. Lesław Ordon - Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" - Członek Rady
16. Marek Pleśniar - Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty (OSKKO) - Członek Rady
17. Michał Płotek - Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli - Przedmiotów Przyrodniczych - Członek Rady
18. Marcin Podlewski - Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania - NSZZ "Solidarność" - Członek Obserwator Prac Rady
19. Mariusz Potasz - Rada Dyrektorów Szkół Podstawowych i Liceów Ogólnokształcących - Członek Rady
20. Wojciech Radziwiłowicz - Fundacja Odyssey of the Mind Polska - Członek Rady
21. Agata Saracyn - Unia Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza - Członkini Rady
22. Renata Smyczyńska - Rada Dyrektorów Przedszkoli - Członkini Rady
23. Aneta Tombarkiewicz Olszewska - Śląskie Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych - Członkini Rady
24. Dorota Twarowska - Sekcja Wydawców Edukacyjnych Polskiej Izby Książki - Członkini Rady
25. Elżbieta Urbańska-Golec - Rada Dyrektorów Szkół i Placówek Szkolnictwa Branżowego - Członkini Rady
26. Monika Wojciechowska - Rada Edukacji Finansowej - Członkini Rady
27. dr Jarosław Wowak - Stowarzyszenie Nauczycieli Polonistów SNaP - Członek Rady
28. Urszula Woźniak - Związek Nauczycielstwa Polskiego - Członkini Obserwatorka Prac Rady
29. Katarzyna Zychowicz – Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej



Obecni poza członkami Rady:

1. Ministra Katarzyna Lubnauer - Ministerstwo Edukacji Narodowej
2. dr Jędrzej Witkowski – IBE PIB
3. Kinga Białek – IBE PIB
4. Magdalena Radwan-Röhrenscheff – IBE PIB
5. Marcin Marciniak-Mierzejewski – IBE PIB
6. Aleksandra Kowalska – IBE PIB
7. Joanna Lewczuk – IBE PIB

Obserwatorzy prac Rady z administracji rządowej uczestniczący w posiedzeniu:

1. Ministerstwo Edukacji Narodowej
2. Ministerstwo Sportu i Turystyki
3. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
4. Ministerstwo Cyfryzacji
5. Ministerstwo Klimatu i Środowiska
6. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
7. Ministerstwo Sprawiedliwości
8. Ministerstwo Finansów
9. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
10. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
11. Ministerstwo Obrony Narodowej

Członkowie Rady nieuczestniczący w posiedzeniu:

1. Marzenna Habib - Ośrodek Rozwoju Edukacji - Członkini Rady
2. Hanna Pruchniewska – Związek Miast Polskich - Członkini Rady

Powitanie

Pani Ministra Katarzyna Lubnauer powitała Członków Rady i podziękowała za dotychczasowy wkład w pracę nad wdrażaniem reformy oświaty życząc dalszej owocnej pracy.

1. Rozpoczęcie posiedzenia i omówienie porządku obrad - Przewodniczący Rady prof. dr hab. Zbigniew Marciniak

Przewodniczący Rady powitał przybyłych i rozpoczął III posiedzenie Rady. Omówiony został porządek obrad Rady. Bez głosów sprzeciwu porządek obrad został przyjęty.

2. Sprawozdanie z prac nad założeniami i kierunkami zmian w ramowych planach nauczania szkoły podstawowej wraz z przyjęciem stanowiska Rady

Przewodniczący Rady przedstawiła aktualny stan prac nad tworzeniem rozwiązań, które będą przedkładane Radzie do zaopiniowania. Wyjaśnił, że w materiałach przesyłanych Członkom Rady znajdują się zarówno opinie zespołu eksperckiego jak i opinie prawników IBE PIB. Stąd wynikły zmiany w przesłanych Radzie materiałach. Przewodniczący Rady poinformował o powołaniu i wybraniu wszystkich członków zespołów przedmiotowych do pracy nad podstawą programową. Zespoły rozpoczęły już prace nad nowym formatem podstawy programowej zgodnie z wytycznymi, które Rada przyjęła na II posiedzeniu. IBE PIB powołało zespoły eksperckie, które wypracowują kolejne rozwiązania. Dziś Rada zapozna się z materiałami dotyczącymi funkcji wychowawczej szkoły.



Na kolejnych posiedzeniach przedstawione zostaną do dyskusji rozwiązania dotyczące oceniania w szkole oraz ośmiu filarów reformy.

Kwestie poruszane przez Panią Ministrę Katarzynę Lubnauer oraz Członków Rady odnośnie do rekomendacji zespołu eksperckiego, materiału zawartego w prezentacji oraz zmian w ramowych planach nauczania.

- a) Pani Ministra Katarzyna Lubnauer poinformowała, że trwają prace nad zmianą podstawy programowej z wychowania fizycznego. Podczas rozmów z ekspertami wynikała również kwestia odciążeniu dzieci z klas 7-8 i przesunięciu ciężaru godzinowego lekcji wuefu na klasy młodsze. Specjaliści wskazują, że dzieci z klas 2 i 3 chętniej uprawiają sport i dobrym pomysłem będzie dołożenie po jednej godziny lekcyjnej wuefu w tych klasach, ale prowadzonego przez nauczyciela wychowania fizycznego zamiast nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej. Takie działanie pozwoliłoby również na prowadzenie testów wskazujących, czy nastąpił spadek lub wzrost kondycji fizycznej ucznia. Liczba lekcji prowadzonych przez nauczyciela wychowania fizycznego w szkole podstawowej pozostałaby taka sama jak dotychczas. Zmiana będzie jednak możliwa dopiero po zmianie ustawy. Celem wprowadzanych zmian jest jak najszybsze aktywizowanie dzieci do aktywności fizycznej oraz monitorowanie postępów i rozwoju ich aktywności. Kolejną kwestią jest wskazane przez IBE PIB bardziej równomierne obciążenie godzinowe w poszczególnych klasach a zwłaszcza odciążenie klas 7-8.
- b) Pani Ministra Katarzyna Lubnauer odniosła się do kwestii tygodnia projektowego, który był omawiany przez Radę na poprzednim posiedzeniu. Z punktu widzenia pracy w szkole jest to moment przesilenia, gdy młodzież już jest dawno po wakacjach a do ferii zimowych jest jeszcze daleko. Stąd też odwrócenie w tym momencie porządku szkolnego i zrobienie czegoś inaczej będzie dla młodzieży mentalnie odciążające. Pani Ministra przychyliła się do wniosku Rady, że prace przygotowawcze do tygodnia projektowego powinny rozpocząć się już we wrześniu, tak by zacząć zbieranie elementów potrzebnych do realizacji projektów, nie burząc przy tym porządku klasowego oraz aby szkoły mogły zaplanować formę prezentacji wyników projektów. Na ten moment rozważane jest wprowadzenie jednego tygodnia projektowego, który będzie odwróceniem trybu pracy szkoły. Chcemy, aby wprowadzana reforma była reformą uczącą się i kroczącą, która pozwala nam wprowadzać zmiany stopniowo. Grupy eksperckie pracują już nad tym by pewne projekty zaczęły pojawiać się już w poszczególnych przedmiotach. Tak jak projekt społeczny, który już jest w edukacji obywatelskiej. Edukacja cyfrowa będzie też tą przestrzenią, w której będzie można tworzyć projekty interdyscyplinarne za pomocą narzędzi cyfrowych. Podobnie będzie w modułach biologii, geografii, fizyki i chemii. Rozpoczynamy pracę nad novum, którym będzie tydzień projektowy, ale działania projektowe będą dużo szersze niż tylko wynikające z tygodnia projektowego. Wierzymy, że interdyscyplinarność, między-przedmiotowość, działania projektowe to przyszłość szkoły i powinny mieć dużo szerszy charakter.
- c) Pani Ministra Katarzyna Lubnauer poinformowała, że zostały podpisane nowe ramowe plany nauczania z których usunięto zapis mówiący, że dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, które nie uczestniczą w zajęciach drugiego języka obcego w klasach 7-8 mają uczęszczać na zajęcia praktyczno-techniczne. Z uwagi na fakt, że zajęcia praktyczno-techniczne nie są prowadzone w klasach 7-8 dzieci musiały uczestniczyć w zajęciach w klasach 5-6. Zmiany wchodzi w życie od września 2025 roku.
- d) Pani Ministra zwróciła uwagę, że technika jako przedmiot powinna zmienić swój obraz z mniej teoretycznego na bardziej praktyczny. Powinna odbywać się w blokach dwugodzinnych, aby dać szansę skończenia w klasie projektu i nie zabierania pracy do domu. Zajęcia mają dawać



dzieciom wiedzę na temat ich własnych zdolności manualnych, co jest ważne przy przyszłym wyborze zawodu.

- e) Na początku zespół ekspercki zaproponował włączenie edukacji dla bezpieczeństwa do innego przedmiotu a właściwie rozdzielenie jej pomiędzy inne przedmioty. Pani Ministra przypomniała, że sama zmiana nazwy przedmiotu z przysposobienia obronnego na edukację dla bezpieczeństwa, spowodowało postulaty różnych gremiów o przywrócenie do szkół przedmiotu przysposobienie obronne, bo według nich nie ma takiego przedmiotu w szkole. Decydować w jakim kierunku będą podążały zmiany ramowych planów nauczania Rada powinna pamiętać jak wrażliwą kwestią jest zmiana nazwy przedmiotów szkolnych.
- f) Członek Rady poinformował, że w związku z pracami parlamentarnego zespołu ds. transportu rowerowego oraz prac zespołu w Ministerstwie Infrastruktury, będą kierowane do Rady postulaty, aby zmieniając podstawę programową przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa wzmocnić kwestię edukacji rowerowej i bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
- g) Pani Ministra wyraziła przekonanie, że to właśnie przedmiot przyroda będzie tym elementem interdyscyplinarności. gdzie wiele elementów procesów w przyrodzie, które dotychczas niknęły z obrazu uczniów nie wiążąc się wzajemnie, będzie mogło zaistnieć w jednym przedmiocie łącząc się, ucząc dzieci w sposób bardziej dogłębny i praktyczny o otaczającym nas świecie.
- h) Kolejnym postulatem na spotkaniu z ekspertami było to by w klasach 1-3 muzyki uczył muzyki, wuefu uczył nauczyciel wuefu. Zasadniczo wyszło na to, że pozbylibyśmy się czegoś co jest pewną wartością czyli nauczyciela, który holistycznie patrzy na dziecko i kształtuje jego edukację. Wśród ekspertów byli też nauczyciele nauczania początkowego z klas 1-3, którzy powiedzieli, że są do dobrze przygotowani ponieważ mają metodykę dotyczącą nauczania matematyki, muzyki, plastyki itd. Ten temat omawiany był też podczas współpracy z jedną z uczelni warszawskich, przy okazji studiów podyplomowych dla nauczycieli, na które jest bardzo wielu chętnych. Studia dotyczą metodyki nauczania matematyki w klasach 1-3. Wynika z tego, że należy wzmocnić wiedzę i przygotowanie nauczycieli klas 1-3 a nie się ich pozbywać podważając ich wiedzę.
- i) Członek Rady odniósł się do postulatu dotyczącego edukacji rowerowej i zapewnił, że edukacja rowerowa w szkole ma się dobrze i próba zmian w tym temacie jest bezsensowna ponieważ jest dużo zajęć praktycznych, kończących się egzaminem na kartę rowerową i są tego świetne wyniki.
- j) Czy Pani Ministra może odpowiedzieć na pytanie czy jest planowana zmiana w terminach wakacji. Są o to pytania, nawet petycje i biorąc pod uwagę pracę Rady chociażby dotycząca pracy projektowej przy zmianie terminu wakacji wyglądałaby inaczej.
Odpowiedz: Na razie ze strony Ministerstwa nie ma planów zmiany terminów wakacji i na pewno nie będzie takiej zmiany pod wpływem nacisków branży turystycznej.
- k) Członek Rady przytoczył badania wskazujące na katastrofalne wyniki aktywności fizycznej dzieci i podkreślał konieczność prowadzenia zajęć wuefu przez nauczycieli tego przedmiotu już w klasach 1-3. Zgodnie z badaniami 80% podstawy programowej z wuefu w klasach 1-3 nie jest realizowana. Obecnie uczniowie przechodzący do klas 4-tych nie mają podstawowych umiejętności ruchowych z uwagi na źle prowadzone zajęcia wuefu w klasach 1-3. Dzieci na tym poziomie edukacyjnym nie są odpowiednio przygotowane w kontekście zmian cywilizacyjnych.
- l) Członek Rady wskazał, że mimo iż w prezentacji przedstawiono, o jedną godzinę lekcyjną przyrody więcej, to jednak jest to o jedną godzinę chemii i fizyki mniej, mimo że sumarycznie lekcji przyrody jest więcej.



Odnośnie do listopadowego terminu tygodnia projektowe, to jest projekt przyrodniczy, który można przeprowadzić w listopadzie a mianowicie zbadać roślinność na terenach cmentarzy miejskich.

Członek Rady zaapelował do IBE PIB, aby wskazało ekspertom przygotowujący podstawę programową, że przyroda nie jest „śmietnikiem” do której można wrzucać wszystko to, co nie podoba się biologom, geografom, chemikom i fizykom.

Komentując kwestię WF w klasach 7-8. Liczba osób nieuczestniczących w zajęciach i szukających zwolnień z zajęć WF jest tak ogromna, że przeniesienie zajęć do klas 1-3 będzie tylko z korzyścią dla uczniów.

- m) Pytanie do Pani Ministry i IBE PIB: Jak wyobrażają sobie Państwo wektor rozwoju zmiany proporcji pomiędzy nauczaniem klasowo lekcyjnym, a bardziej współczesnymi, nowoczesnymi metodami pracy z uczniami.

Odpowiedź: Pani Ministry Katarzyny Lubnauer: W obecnym systemie mamy bardzo dużą autonomię szkół i wiele zależy od organizacji pracy szkoły. To co byśmy chcieli osiągnąć, to pokazać że można. Reforma ma być nie tyle ucząca się, w znaczeniu, że będziemy zmieniać kolejne rzeczy, jeżeli dobrze się sprawdzą w szkołach, ale również dlatego żeby czasami pokazać dyrektorom i nauczycielom, że coś można robić inaczej.

- n) Członek Rady chciałby jeszcze raz nawiązać do wcześniejszej wypowiedzi odnośnie do wuefu i podkreślić, że kierunek zmian powinien zmierzać ku temu by wuef w klasach 1-3 prowadzony był przez nauczyciela wuefu. Dobrze byłoby, aby dla równowagi wobec kobiet nauczycielek wychowania wczesnoszkolnego, wuef prowadził mężczyzna wuefista. Ponadto w klasach 4-tych, gdy nagle wuef jest prowadzony przez wuefistę mężczyznę, taka zmiana jest ogromnym przeskokiem zwłaszcza dla dziewczynek, które zaczynają się wstydzić tego, że nie potrafią ruszać się w sposób sprawny. Pada propozycja, aby jeszcze raz się zastanowić nad kierunkiem zmian i wprowadzenie wuefu w klasach 1-3 prowadzonego przez nauczyciela specjalistę.

Odpowiedź: Przewodniczący Rady zanotował powyższą uwagę i zaproponował, że należy raczej wskazać problem w nieprawidłowym realizowaniu zajęć ruchowych w klasach 1-3 i poświęcić więcej uwagi w kształceniu nauczycieli nauczania początkowego pod kątem prowadzenia zajęć ruchowych niż oddawać pole. Tę kwestię należy przeanalizować i zorientować się jakie są dostępne możliwości.

- o) Skoro 80% podstawy programowej z wuefu w klasach 1-3 nie jest realizowana, czy jest diagnoza dlaczego tak się dzieje? Czy jest to związane z nadmiarem innych obowiązków nauczyciela, czy nie ma odpowiednich warunków, czy nauczyciele są źle przygotowani. Z takiej diagnozy powinny wynikać zmiany w tym lub innym kierunku.

Odnośnie do przedmiotu technika, skoro zajęcia mają być bardziej praktyczne, to w jaki sposób zostanie to osiągnięte, skoro szkoły nie dysponują salami z odpowiednim wyposażeniem, nawiązując do historii typu: kuchenka, maszyna do szycia, stół stolarska, imadło. Kiedy jesteśmy w stanie sprawić, aby odpowiednio wyposażone sale do zajęć praktyczno-technicznych zaistniały w szkole? Jest to kwestia środków, którymi powinny dysponować gminy. Kolejną sprawą jest bezpieczeństwo dzieci na takich zajęciach. Jakie sprzęty będą bezpieczne, a które będą stanowiły zagrożenie? Według jakich zasadach prawnych będzie to funkcjonować? Potrzebna jest odpowiednia diagnoza.

Odpowiedź: Przewodniczący Rady przypomniał, że w część podstawy programowej o warunkach realizacji przesądzi de facto o tym, jakie kroki należy podjąć i wówczas pojawi się następne pytanie za co i kiedy można to zrobić. Kwestię dostępności sal rozwiąże sama demografia i spadek liczby uczniów w szkołach.

- p) Członek Rady zgłosił postulat do ekspertów przygotowujących podstawę programową z wuefu, aby spojrzeli na te zajęcia też pod innym kontem, tzn. że nie muszą to być jedynie



zajęcia w sal gimnastycznej czy klubie sportowym, ale mogą to być też biegi na orientację, biegi z mapą, uczące współpracy i wytrzymałości, taka forma zajęć może dla wielu dzieci wydać się atrakcyjna.

Zakończono dyskusję a przewodniczący Rady odczytał na głos propozycję stanowiska Rady przygotowaną przez Prezydium Rady dotyczącą ramowych planów nauczania. Członkowie Rady omówili proponowane zapisy stanowiska Rady i po analizie w dokumencie wprowadzone zostały przedyskutowane zmiany.

Przewodniczący Rady zarządził głosowanie. Za przyjęciem stanowiska Rady w sprawie projektu ramowych planów nauczania głosowało 15 Członków Rady. Przeciw głosowało 0 Członków Rady a 4 wstrzymało się od głosu. W wyniku głosowania Rada przyjęła zaproponowane stanowisko w sprawie projektu ramowych planów nauczania. Treść stanowiska Rady została udostępniona Członkom Rady w przesłanych materiałach.

3. Założenia i kierunki zmian w zakresie realizacji funkcji wychowawczej szkoły – dr Kinga Białek

Prezentacja pt. „Założenia i kierunki zmian w zakresie realizacji funkcji wychowawczej szkoły” została udostępniona Członkom Rady na dysku

Kwestie poruszane przez Członków Rady odnośnie do rekomendacji zespołu eksperckiego, materiału zawartego w prezentacji.

- a) Z badań opinii profesji nauczyciela wynika postulat młodych nauczycieli o niewystarczającym przygotowaniu do działań wychowawczych i potrzebie doskonalenia, wzmocnienia tego aspektu. Szansą na wzmocnienie roli wychowawcy jest wsparcie osób realizujących to zadanie poprzez kształcenie wychowawców, tworzenie banków dobrych pomysłów i dobrych praktyk.
- b) Z badań IBE PIB wynika że 70% nauczycieli deklaruowało że woli samemu przygotowywać się do zajęć niż współpracować przy tym z innym nauczycielem. Jak w takim razie mają uczyć współpracy jeśli sami jej nie realizują. Należy stworzyć działania wspierające doskonalenie w tej dziedzinie.
- c) Członek Rady zwrócił uwagę na problem wypalenia zawodowego nauczycieli w polskiej szkole. W badaniach widoczna jest bardzo niska satysfakcja zawodowa nauczycieli.
- d) Poruszono kwestię samorządów uczniowskich, które w szkołach nie funkcjonują, są raczej martwym bytem, a mogłyby pełnić ważną rolę wychowawczą.
- e) Coraz mniej jest chętnych na kierunki pedagogiczne tzw. nauczycielskie. Powodem tego są warunki ekonomiczne.
- f) Członek Rady uważa, że Rada powinna zawrzeć w rekomendacji, że nauczyciel wychowawca wymaga profesjonalnego wsparcia w postaci mentora nauczycielskiego. Wychowawca jest często pierwszym kontaktem dla ucznia z trudnymi problemami. Te problemy czasem przerastają nauczyciela i bez superwizji nauczyciel sobie nie poradzi. Konieczne jest wspieranie nauczycieli i doskonalenie w zakresie funkcji wychowawczej.
- g) Należy pomyśleć o obudowaniu narzędziowym poruszanych w prezentacji kwestii, tak by realnie mogłyby być wprowadzone w życie, a nie jedynie istnieć w opisie.

4. Zakończenie obrad

Przewodniczący Rady podziękował Członkom Rady za dyskusję i zaangażowanie w prace Rady. Materiały, które otrzymają Członkowie Rady po dzisiejszym posiedzeniu należy przeanalizować i przesłać w jak najkrótszym terminie. Poinformował też, że kolejne posiedzenie Rady planowane jest za 3 tygodnie.



INSTYTUT BADAŃ
EDUKACYJNYCH
Państwowy Instytut Badawczy

Przewodniczący Rady zakończył III posiedzenie Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty im. Komisji Edukacji Narodowej.

Prof. Zbigniew Marciniak

prof. dr hab. Zbigniew Marciniak
Przewodniczący Rady ds. monitorowania wdrażania reformy oświaty
im. Komisji Edukacji Narodowej

Protokół sporządziły: Joanna Lewczuk
Elżbieta Strzemieczna